

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev 9139/2021
20.04.2022. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud u veću sastavljenom od sudija: Zvezdane Lutovac, predsednika veća, Dragane Marinković i Ivane Rađenović, članova veća, u parnici tužioca AA iz ..., čiji je punomoćnik Nebojša Popadić, advokat iz ..., protiv tuženih BB iz ..., VV iz ..., GG iz ..., DD iz ..., ĐĐ iz ..., čiji je zajednički punomoćnik Milenko Radivojkov, advokat iz ... i EE iz ..., ŽŽ i ZZ, oboje iz ..., kao pravnih sledbenika sada pok. II, radi utvrđenja punovažnosti usmenog zaveštanja, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda u Beogradu Gž 327/21 od 07.07.2001. godine, u sednici održanoj dana 20.04.2022. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužioca izjavljena protiv presude Apelacionog suda u Beogradu Gž 327/21 od 07.07.2001. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Apelacionog suda u Beogradu Gž 327/21 od 07.07.2021. godine, odbijena je kao neosnovana žalba tužioca i potvrđena presuda Višeg suda u Beogradu P 464/16 od 05.10.2020. godine. Tom presudom, stavom prvim izreke, odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca kojim je tražio da se utvrdi da je punovažno usmeno zaveštanje (usmeni testament) sada pok. JJ iz ..., sačinjen dana 24.04.2013. godine izjavom datom pred svedocima KK, LL i LJJ, kojim je za naslednika celokupne svoje imovine odredila tužioca. Stavom drugim izreke, tužilac je obavezan da tuženima na ime naknade troškova spora isplati iznos od 220.500,00 dinara.

Protiva navedene pravnosnažne presude donete u drugom stepenu, tužilac je blagovremeno izjavio reviziju, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pravilnost pobijane presude na osnovu člana 408. ZPP („Sl. glasnik RS“, br.72/11, 55/14, 87/18 i 18/20), Vrhovni kasacioni sud je našao da revizija tužioca nije osnovana.

Donošenjem pobijane presude nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 374. stav 2. tačka 2. ZPP, na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti. Bez uticaja su revizijski navodi kojima se opisno ukazuje na bitnu povredu koja ustvari predstavlja tačku 12. citirane zakonske odredbe, jer ona ne može biti razlog za izjavljivanje revizije na osnovu člana 407. stav 1. ZPP.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužilac i sada pok. JJ zasnovali su vanbračnu zajednicu 2007. godine u kojoj su bili sve do njene smrti 26.04.2013. godine. U vreme zasnivanja njihove vanbračne zajednice sada pok. JJ je bila radno-aktivna iako joj je već bila dijagnostikovana multipleks skleroza i radila je kao ... u Zbog progresije ove bolesti 2008. godine je otišla u invalidsku penziju i svake godine je provodila izvestan period u bolnici. Poslednji put je hospitalizovana 26.03.2013. godine i u bolnici je bila do 22.04.2013. godine kada se vratila kući. U mentalnom smislu JJ je bila potpuno očuvana, ali je bila teško pokretna i kretala se u invalidskim kolicima ili uz pomagala, zašta joj je bila potrebna pomoć. Dva dana nakon izlaska iz bolnice 24.04.2013. godine sada pok. KK su u posetu došli svedoci LL i KK, prijatelji tužioca, a u stanu se u isto to vreme zatekla i svedok LJJ, koju su tužilac i JJ pozvali na razgovor radi angažovanja kao geronto domaćice. Dok su navedeni svedoci sedeli u dnevnoj sobi, sada pok. JJ je izjavila da je očekivala da dođe njen advokat jer želi da svu svoju imovinu ostavi tužiocu. Nakon te rečenice ona sa svedocima više nije ništa pričala, niti im davala objašnjenja u vezi sa tom izjavom. Preminula je dva dana nakon toga, 26.04.2013. godine a ostavinski postupak iza njene smrti vodi se pred Trećim osnovnim sudom u Beogradu u predmetu O 9471/13. Svedoci KK i LL su posle nekoliko meseci rekli tužiocu za navedenu izjavu sada pok. JJ, kada im se on požalio da njena rodbina želi da ga iseli iz stana u kome su oni živeli, nakon čega su svedoci sa tužiocem otišli kod advokata da mu prenesu ono što su čuli od pok. JJ.

Polazeći od utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su pravilno primenili materijalno pravo ocenivši da navedena izjava sada pok. JJ data u prisustvu tri svedoka (da je očekivala da dođe njen advokat jer želi da svu svoju imovinu ostavi tužiocu) ne ispunjava uslove za punovažnost usmenog zaveštanja kao izuzetne forme zaveštanja. Da bi usmeno zaveštanje bilo punovažno na osnovu odredbe člana 110. Zakona o nasleđivanju, potrebno je da su kumulativno ispunjeni uslovi: da je svoju poslednju volju zaveštalac izjavio u izuzetnim prilikama, da usled tih izuzetnih prilika nije bio u mogućnosti da sastavi pismeno zaveštanje i da je svoju poslednju volju izjavio pred tri svedoka. Prvostepeni sud je takođe ocenio, da je odredbom člana 111. citiranog zakona propisano da su svedoci pred kojim je zaveštalac usmeno izrekao svoju poslednju volju, dužni da bez odlaganja napismeno sastave zaveštaočevu izjavu i da je što pre predaju sudu ili da je usmeno ponove pred sudom iznoseći kada je, gde i u kojim prilikama, zaveštalac izrekao svoju poslednju volju, ali da izvršenje te dužnosti nije uslov punovažnosti usmenog zaveštanja.

Osim što su zaključili da navedena izjava nema karakter izričite i jasne posljednje zaveštaočeve volje, nižestepeni sudovi su ocenili standard „izuzetnih prilika,“ koji se ceni u svakom konkretnom slučaju kao subjektivna komponenta koja pogađa isključivo ličnost zaveštaoca, i zaključili da se činjenica što je sada pok. JJ izašla iz bolnice 22.04. a preminula 26.04.2013. godine, sama po sebi ne može smatrati kao izuzetna prilika. S obzirom na to da je dugo godina pre toga (počev od 2007. godine) bolovala od multipleks skleroze koja je imala progresivan karakter, pa je imala mogućnost da sama ili uz stručnu pomoć advokata sačini testament u drugom zakonskom obliku.

Kako su nižestepeni sudovi pravilno ocenili iz svih izloženih razloga zašto navedena izjava sada pok. JJ, ne ispunjava zakonske uslove za punovažnost usmenog zaveštanja, to su neosnovani i paušalni revizijski navodi da iz izložene pravne argumentacije u pobijanoj presudi ostaje nejasno zašto nema pravnog osnova da se njenoj izjavi prizna punovažnost usmenog zaveštanja.

Usmeno zaveštanje je izuzetna forma zaveštanja koji se koristi samo kada zbog izuzetnih prilika nema uslova za sastavljanje pismenog zaveštanja (član 110. Zakona o nasljeđivanju). Za punovažnost usmenog zaveštanja kao izuzetne forme mora biti prisutan faktor iznenadnosti, kako u pogledu subjektivne komponente izuzetnih prilika koji se tiče zaveštaoca, tako i objektivne komponente. Sama činjenica što je JJ bila bolesna dugo godina i svake godine boravila u bolnici izvestan broj dana, ukazuje da ta bolest za nju više nije bila izuzetna prilika i da je imala dovoljno vremena i mogućnosti da sama ili uz pomoć advokata sačini pismeno zaveštanje kao redovni oblik zaveštanja.

Preostalim revizijskim navodima kojima ponavlja da je sada pok. JJ pred svedocima izrekla svoju poslednju volju (da svoju imovinu ostavlja tužiocu), tužilac ustvari osporava utvrđeno činjenično stanje kao nepotpuno i pogrešno utvrđeno, iz kog razloga se revizija ne može izjaviti na osnovu člana 407. stav 2. ZPP.

Pravilno je odlučeno i o troškovima postupka na osnovu članova 153. stav 1. i 154. stav 2. ZPP.

Na osnovu izloženog, Vrhovni kasacioni sud je na osnovu člana 414. stav 1. ZPP, odlučio kao u izreci ove presude.

Predsednik veća – sudija
Zvezdana Lutovac, s.r.

Za tačnost otpavka
Upravitelj pisarnice
Marina Antičić